

Jesenske ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva v letu 2004

Ljubljansko geografsko društvo vsako jesen organizira dve tematski ekskurziji; leta 2004 smo se podali v dve problemski regiji, ki ju zaznamujejo depopulacija, omejevalni naravni pogoji in periferna lega.

Baška grapa

(16. oktober 2004; strokovni vodja: Srečko Zgaga, profesor zgodovine in geografije, Gimnazija Poljane, Ljubljana).

Skoraj sredi noči in obilnim padavinam navkljub se je na Kongresnem trgu v Ljubljani zbralo nekaj dobro opremljenih geografov, ki so se pred spustom v Podbrdo okrepčali v planinskem domu na Petrovem Brdu. Baško grapo (30 kilometrov dolga dolina reke Bače), kjer živi okrog 2500 ljudi, je pred kratkim pretreslo zaprtje tovarne Bača v Podbrdu. Prostori nekdanj »najboljše tovarne na Tolminskem«, ki je v 80. letih 20. stoletja dobila novo predilnico, danes samevajo.

Na lastni koži smo občutili dejstvo, da je za to območje značilna velika letna količina padavin (do 3000 mm). Ogledali smo si način sanacije poplav v Podbrdu. Po sprejemu na Osnovni šoli Simona Kosa smo se peš odpravili do Bače pri Podbrdu, kjer nam je Cveto Zgaga razkazal razstavo o zgodovini in ljudeh Baške grape. Zanimiv je bil ogled doma njegovih staršev, ki je danes spremenjen v muzej s skrbno zbrano in ohranjeno etnološko dediščino.

Na poti po soteski Driželpoh
(foto: Simon Kušar).

Tudi popoldne je bilo v znamenju vremenskih nepravil. Ogledali smo si sotesko Driželpoh in se sprehodili do istoimenske kmetije. Domačini so ravno popravljali cesto, ki jo je pred kratkim odnesel deroči potok (izvedeli smo, da morajo cesto popravljati bolj pogosto kot včasih?!). Zaradi močnega babjega pšena se je pred našim avtobusom glavna cesta popolnoma pobelila!

Na srečo so se vremenske razmere že umirile na poti v Rut, kjer smo dočakali celo mavrico – toliko o lokalnih klimatskih razmerah.

V Rutu smo se podrobneje seznanili z višinsko in nemško kolonizacijo ter spregovorili o razvojnih možnostih in priložnostih pokrajine (na primer v razvoju turizma in finančni pomoči države za ohranjanje kulturne pokrajine).

Bloška planota in Vidovski hribi

(6. november 2004; strokovni vodja: Marjeta Jerič, študentka, članica Društva mladih geografov Slovenije).

Na prvo novembrsko soboto nas je predvsem zeblo, saj smo pri vremenski hišici v Novi vasi »v živo« spoznavali najbolj značilne vremenske pojave na Bloški planoti. 15 krat 10 kilometrov velika pokrajina je na severu bolj razgibana kot na jugu, vendar je južni del gosteje poseljen.

Za celotno območje je bila značilna depopulacija, ki pa se je v zadnjih letih zaustavila. Še več, nekateri se celo priseljujejo. K ugodnim socialnoekonomskim razmeram veliko prispevata obe tovarni v Novi vasi (Kovinoplastika Lož in Novolit). Kmetovanje se postopoma opuščata, zato se pokrajina zarašča. Danes o nekdanjih planjavah, po katerih so pozimi domačini potovali na slavnih bloških smučeh, ni več sledu.

V pogovoru z gospodom Škrabcem smo izvedeli marsikaj zanimivega o nekdanjih in sedanjih časih, si ogledali Novo vas in pokramljali v bloškem narečju.

V dneh Rupnikove linije je imelo celotno območje izreden strateški pomen, kar je bil tudi glavni razlog, da je na Velikih Blokah nastala velika vojašnica (včasih je v njej bivalo 1200 vojakov). Danes so njeni prostori večinoma prazni. Občina Bloke si prizadeva, da bi na njenem ozemlju nastala obrtna cona: znani so že zainteresenti, ki želijo tja preseliti svojo proizvodnjo in storitve.

Blok seveda ni brez Bloščice, zato smo si ogledali njen ponor. Ustavili smo se tudi pri umetnem Bloškem jezeru, ki sega v globino treh metrov, v katerem se domačini v polet-

nih mesecih radi hladijo. Za občino predstavlja potencial za nadaljnji razvoj turizma in rekreacije. Njihovi načrti pa so v nasprotju z naravovarstveno politiko, saj se suhi travniki ob Bloščici uvrščajo med potencialno območje Nature 2000.

Ekskurzijo smo končali z ogledom žage na vodni pogon pod slavno cerkvijo Svete Trojice, od koder izvira Krpan. Večer smo pričakali v Osredku v Vidovskih hribih (z lepim razgledom) ob pogovoru s predstavnikom turističnega društva, Francem Sterletom.

Vabljeni, da se nam na prihodnjih ekskurzijah pridružite tudi Vi. Fotografije z obeh ekskurzij si lahko ogledate na www.zrc-sazu.si/lgd, kjer je objavljen tudi program ekskurzij za pomlad 2005.

Simon Kušar

Spoštovani naročniki!

Morebitne spremembe naročniških razmerij (prijave, odjave) in spremembe naslova sporočite upravniku revije na naslov: Primož Gašperič, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, telefon (01) 200 27 21, e-naslov: primoz.gasperic@zrc-sazu.si.

Veljati začnejo s 1. januarjem 2005 oziroma s prvo številko naslednjega letnika.

V letu 2005 bomo položnice poslali v tekočem letu za tekoče leto (zaradi želje naročnikov in lažjega pregleda plačanih obveznosti ob koncu leta). Tako se bomo izognili nejasnostim in zapletom pri plačevanju naročnine za nazaj.

Primož Gašperič

EKSKURZIJE LGD SPOMLADI 2005

HRVAŠKA ISTRA, 19. marec 2005.

Vodja: Danijel Bogešić, Pazinski kolegij - klasična gimnazija.

Tema: Fizično- in družbeno-geografske značilnosti ter razvojna problematika Hrvaške Istre.

ZAGREBŠKA URBANA REGIJA, 23. april 2005.

Vodja: dr. Ksenja Bašič, Oddelek za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu.

Tema: Razvoj prostorske strukture Zagreba in procesi suburbanizacije (z ogledom mestnega središča in satelitskih naselij).

MEDŽIMURJE, 21. maj 2005.

Vodja: dr. Milan Ilić, Oddelek za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu.

Tema: Razlike med Zgornjim in Spodnjim Medžimurjem, obmejna problematika, spremembe v pokrajini zaradi izgradnje avtoceste in razvoja turizma.

Več informacij o vsebini in načinu prijave na www.zrc-sazu.si/lgd/dejavnosti.htm in na simon_kusar@yahoo.com.

Simon Kušar

Kam in zakaj se selijo ter zapirajo industrijski obrati v Domžalah, kateri so pereči okoljski problemi Tuzlanske kotline, hrup in megla ...

... v naslednji številki Geografskega obzornika.

Foto: Simon Kušar

